

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 01.07.2016 r.

WPS-S.431.2.4.2016.HF

**Pani
Grażyna Rybak
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Kotuniu**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61 poz. 543 ze zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Oddziału w Delegaturze - Placówce Zamiejscowej w Siedlcach Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 18-20 maja 2016 roku kontrolę problemową w kierowanym przez Panią Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kotuniu.

Przedmiotem kontroli było sprawdzenie stanu zatrudnienia i kwalifikacji kadry zatrudnionej w Ośrodku, prawidłowości przyznawania zasiłków stałych oraz sposobu kierowania osób do domu pomocy społecznej i ustalania odpłatności za pobyt w tym domu ze szczególnym uwzględnieniem przepisów zawartych w cyt. ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz ustawie z dnia 14 czerwca 1960 roku - kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.). Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2015 r. do 18 maja 2016 r.

Kierownikiem jednostki w kontrolowanym okresie była Pani Grażyna Rybak.

W związku z kontrolą, której szczegółowe wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Panią bez zastrzeżeń w dniu 20 czerwca 2016 roku, przekazuję Pani niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W czasie kontroli stwierdzono, że osoba kierująca Ośrodkiem posiada wykształcenie wyższe magisterskie oraz spełnia wymagania dotyczące wykształcenia i doświadczenia zawodowego, określone w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej tj. posiada wymagany ustawowo staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Na dzień kontroli Ośrodek zatrudniał dwóch specjalistów pracy socjalnej oraz dwóch pracowników socjalnych. Osoby zatrudnione na w/w stanowiskach posiadają uprawnienia do wykonywania zawodu, legitymują się odpowiednim kierunkowym wykształceniem zgodnie z art. 116 ust.1 oraz art. 156 ust. 1a cyt. ustawy o pomocy społecznej.

Kierownik kontrolowanej jednostki działa na podstawie upoważnienia Wójta Gminy Kotuń do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

W trakcie kontroli sprawdzeniu poddano dokumentację losowo wybranych 11 osób otrzymujących od stycznia 2015 roku do dnia kontroli zasiłek stały. Poddano ocenie sposób kompletowania dokumentacji stanowiącej podstawę rozstrzygnięcia sprawy, poprawność sporządzonych rodzinnych wywiadów środowiskowych, ustalanie uprawnień i wysokość zasiłków stałych, prawidłowość wydawanych decyzji administracyjnych.

Ustalanie uprawnień do udzielania pomocy w formie zasiłku stałego odbywało się na wniosek strony. Wnioski podpisane były przez wnioskodawcę oraz rejestrowane w dzienniku korespondencji przez pracownika Ośrodka, zgodnie z art. 63 § 3 kpa.

Prowadząc postępowania w sprawie uprawnień świadczeniobiorców każdorazowo sporządzano wywiady środowiskowe, które były przeprowadzane w terminach określonych w §2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. W wywiadach zawarte były informacje dotyczące sytuacji rodzinnej, mieszkaniowej, zdrowotnej i dochodowej świadczeniobiorców. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych udokumentowana była w wywiadach środowiskowych.

W wyniku analizy dokumentacji stwierdzono, że aktualizacje wywiadów środowiskowych u osób korzystających ze stałych form pomocy sporządzane były zgodnie z art. 107 ust. 4 cyt. ustawy o pomocy społecznej. Wnioski pracowników socjalnych zawarte w wywiadach środowiskowych o przyznanie zasiłków stałych były adekwatne do sytuacji osób ubiegających się o powyższe świadczenia. Do wywiadów dołączone były następujące załączniki: zaświadczenia o dochodach rodziny, oświadczenia o stanie majątkowym, zaświadczenia potwierdzające brak uprawnień emerytalno-rentowych z ZUS i KRUS, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia lekarskie i inne dokumenty potrzebne do ustalenia sytuacji życiowej rodziny.

Pomoc finansowa w formie zasiłków stałych przyznana została osobom pełnoletnim, niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy – zgodnie z art. 37 cyt. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W kontrolowanym okresie powyższą pomoc przyznano 6 osobom z tytułu wieku, natomiast pozostałe osoby otrzymały zasiłek stały z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na podstawie orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, które dołączone były do akt sprawy. Stwierdzono, że początkowy okres przyznania świadczenia w formie zasiłku stałego ustalano zgodnie z zapisami art. 106 ust. 3 cyt. ustawy o pomocy społecznej. Wysokość przyznanych świadczeń wyliczona była prawidłowo. Wszystkie osoby korzystające z zasiłków stałych spełniały kryterium dochodowe określone w art. 8 cyt. ustawy o pomocy społecznej. W sytuacji, gdy osoba przebywała w rodzinie, zarówno dochód tej osoby, jak również dochód na osobę w rodzinie były niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Udzielona pomoc była zasadna.

Decyzje w sprawie przyznania zasiłków stałych wydane były zgodnie z art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego. W decyzjach określona była kwota przyznanego zasiłku, termin oraz sposób jego wypłaty. Sprawdzone decyzje podpisane były z upoważnienia Wójta Gminy - przez Kierownika Ośrodka z podaniem imienia, nazwiska oraz zajmowanego stanowiska. Zachowana była terminowość wydawanych decyzji. Dokumentacja zawierała zwrotne potwierdzenia odbioru decyzji, zgodnie z art. 39 oraz art. 46 § 1 kpa.

Pracownicy socjalni podejmowali działania dotyczące ustalenia możliwości pomocy na rzecz świadczeniobiorców przez osoby do tego zobowiązane. W aktach sprawy stałych zasiłkobiorców znajdowały się wywiady środowiskowe przeprowadzone u osób, o których mowa w art. 103 cyt. ustawy o pomocy społecznej.

Podczas kontroli ustalono, że aktualnie z terenu Gminy Kotuń siedem osób przebywa w następujących domach pomocy społecznej: Domu Pomocy Społecznej „Dom Nad Stawami” w Siedlcach, Powiatowym Domu Pomocy Społecznej w Czarnowie oraz Domu Pomocy Społecznej „Pod Klonami” w Transborze. Wymienione domy znajdują się w Rejestrze domów pomocy społecznej województwa mazowieckiego (poz. 82, 90 i 105).

Sprawdzone decyzje dotyczące kierowania i ustalania opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej wydane były zgodnie z przepisami art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego. Podpisane były z upoważnienia Wójta Gminy - przez Kierownika Ośrodka z podaniem imienia, nazwiska oraz zajmowanego stanowiska. Zachowana była terminowość wydawanych decyzji. Dokumentacja zawierała zwrotne potwierdzenia odbioru decyzji, zgodnie z art. 39 oraz art. 46 § 1 kpa.

W wyniku analizy dokumentacji stwierdzono, że kierowanie do domu pomocy społecznej odbywało się na pisemny wniosek osoby ubiegającej się o tę formę pomocy na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez pracownika socjalnego. W decyzji kierującej wskazany był konkretny dom pomocy społecznej, do którego kierowana była osoba. Przy wyborze typu domu Ośrodek kierował się rodzajem schorzenia klienta oraz brał pod uwagę odległość domu pomocy społecznej od miejsca jego zamieszkania i możliwy termin umieszczenia. Do decyzji kierującej dołączona była dokumentacja określona w § 8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z dnia 27 sierpnia 2012 r., poz. 964).

Wyliczona w decyzjach opłata za pobyt w domu pomocy społecznej zawierała kwotę wnoszoną przez mieszkańców domu, w wysokości nie większej niż 70% ich dochodu zgodnie z art. 61 ust. 2 pkt 1 cyt. ustawy o pomocy społecznej. Pracownicy socjalni podejmowali działania w celu ustalenia możliwości partycypacji w kosztach pomocy osób zobowiązanych do jej udzielenia. Ustalono, że Gmina Kotuń pokrywała różnicę między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatą wnoszoną przez mieszkańców i rodzinę, zgodnie z art. 61 ust. 2 pkt 3 cyt. ustawy.

Na podstawie analizy dokumentacji ustalono, że w okresie od stycznia do maja 2015 roku Ośrodek ponosił odpłatność za 3 osoby przebywające w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Dom Pogodnej Starości” Zakład Pielęgnacyjno - Opiekuńczy w Sulejówku, ul. 3-go Maja 7. W powyższej placówce osoby przebywały na podstawie umowy o świadczenie usług pielęgnacyjno - opiekuńczych zawartej pomiędzy dyrektorem placówki a pensjonariuszem (lub opiekunem prawnym pensjonariusza) oraz kierownikiem GOPS w Kotuniu. Dla jednej z tych osób dodatkowo wydano decyzję o skierowaniu do w/w Zakładu Pielęgnacyjno - Opiekuńczego, w której uwzględniono także odpłatność osoby oraz gminy za pobyt w placówce.

Oceniając pozytywnie realizację zadań, stwierdzono jednak następujące nieprawidłowości:

1. Ośrodek nie spełnia ustawowego wymogu zatrudnienia wskazanego w art. 110 ust. 11 cyt. ustawy o pomocy społecznej, tj. jeden pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców lub 50 środowisk objętych pracą socjalną przypadających na 1 pracownika socjalnego. Na dzień kontroli w Ośrodku było zatrudnionych czterech pracowników socjalnych. W Gminie Kotuń zamieszkuje 8571 osób, na jeden etat pracownika socjalnego przypada aktualnie około 2143 mieszkańców. Jak poinformował Kierownik jednostki na jednego pracownika socjalnego przypadają średnio 74 środowiska objęte pracą socjalną.

2. W okresie od stycznia do maja 2015 roku Ośrodek ponosił odpłatność za 3 osoby przebywające w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Dom Pogodnej Starości” Zakład Pielęgnacyjno - Opiekuńczy w Sulejówku, ul. 3-go Maja 7. W powyższej placówce osoby przebywały na podstawie umowy o świadczenie usług pielęgnacyjno - opiekuńczych zawartej pomiędzy dyrektorem placówki a pensjonariuszem (lub opiekunem prawnym pensjonariusza) oraz kierownikiem GOPS w Kotuniu. Dla jednej z tych osób dodatkowo wydano decyzję o skierowaniu do w/w Zakładu Pielęgnacyjno - Opiekuńczego, w której uwzględniono także odpłatność osoby oraz gminy za pobyt w placówce. Kierowanie i wnoszenie opłat za pobyt osób w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Dom Pogodnej Starości” Zakład Pielęgnacyjno - Opiekuńczy w Sulejówku naruszało przepisy art. 59 ust. 1 i art. 61 ust. 1 pkt 3 cyt. ustawy o pomocy społecznej oraz przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z póź. zm.), ponieważ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Dom Pogodnej Starości” w Sulejówku nie był domem pomocy społecznej, tylko zakładem pielęgnacyjno-opiekuńczym. Wobec powyższego gmina nie miała podstaw do kierowania i ponoszenia odpłatności za pobyt osób w tym zakładzie.

Za powstanie nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Pani Grażyna Rybak – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotuniu oraz Pan Grzegorz Góral - Wójt Gminy Kotuń.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pani Kierownik **o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:**

1. Podjąć działania w celu zapewnienia prawidłowej organizacji pracy Ośrodka poprzez zatrudnienie pracowników socjalnych zgodnie z normami określonymi w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.
2. Osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, które nie mogą samodzielnie funkcjonować, a nie ma możliwości zapewnienia im niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, należy na ich wniosek kierować wyłącznie do domów pomocy społecznej - art. 54 ustawy o pomocy społecznej.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 roku, poz. 163 ze zm.) jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku niezgłoszenia lub nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę Mazowieckiego należy w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, *kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł.*

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO
Wiesława Kacperek-Biegańska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Pan Grzegorz Góral
Wójt Gminy Kotuń